

Bájkkeavijssa NuorttaSálto

Tæksta: Gunnar Grytøyr
Järggálibme: Divte Media AS

Noajdes láhkkåj

Sagaspillvahko lágádallá sosialantropologa Marit Myrvoll máhtudakdábij birra ja sáme buoredime ja lágádime birra moatten áskulasj suorgijn ájges ájggáj.

Lágádallam le oasse semináras ásadum Stájgo histávrrásiebres, álmukásko birra; risstalasj teologajs nájdijda. Seminára sjaddá Hotell Engeløystuan snjilltjamáno 27. bieje. Tematiseriduvvá gáktu buorediddje válljiduvvi, ja gáktu buorediddje máhtudagáv háldaduvvi. Marit Myrvoll (57) le sosialantropologa ja dutke Norsk institutt for kulturminneforskning, Råmså universitehtan. Riegáduváj ja bajássjattaj Bådåddjon, valla áhttjes le Stájgos. Barggam le áhpaddidjen Tverlándan 10 jage, oajvvetjállen sáme siebren ja Sámedigge suv rahpamvástálatant biejaj jagen 1989. Sån le aj barggam Riksantikvaran rádevadden suodjalimes sáme kulturmujtojs. Ienemus oasse suv dutkam sámij gaskan le dagádum julevsáme guovlon, ja áttjak disputerij dutkamtjállusijn ásko ja jáhko birra udnásj sáme bájkálasj sebrudagán Divtasvuonan. Sujna le læhkám stuorra dutkamprosjækta jábmema birra duola degu Stájgon ja Oarjjevuodán. Báhtusa dán dutkamis ávdánbáhti girjen «Nordlands kulturelle mangfold». Duodden sáme histávrráj berus aj Marit Tibetas, ja tjálij oajvvefáhkadahkamusáv Dalai Lama demokratiserikprosessas birra rijkkabáhtariddjen. - Lidjiv lahkke jagev diehtotjoahkkimin Indian, ietjam 13 jagák bárnijn. Valla iedne hállo værárdin snuoggat antropologan ittij hieba gá lidjiv aktuhuv-sulajs ietjam mánnáj gut áhpadasáv buoremusát Vuonarijka skávllásystema baktu galgaj válldet. Nav de ruoptus Nordlándaj jáhtiv. Danna doktorgráдав álgadiv mij guoskaj duohtavuodadádjadusáv ja áskulasjvuodav bájkálasj sáme sebrudagán Divtasvuonan, gánná

gávtse máno árruv. Guoradalliv gáktu álmukásko lij järgjdam risstalasj duohtavuohat. Ávdánboahatá gá Jubmela namma jali ruossa suoddjij gadnihij vuosstij, javllá Marit.

Jábmemij

Guok sjattalvisá vuojnamin hieredin Marita dutkamav, ja vierttij oahppat láhkát ja vádtset ádásit operasjávna mañjela. Danen ij le disputerim ávdál esski áttjak. Gasskabáttá le huoman dutkam sámij ja dáttjaj dádjadusájt jábmeba hárráj. Diehtotjoahkkimav tjadádij duola dagu Stájgon. - Guoradalliv gáktu ulmutja jábmema giehtadalli. Rubbmelasj jábmema birra ij le sáhka, valla jábmemoavddusij birra, ja gáktu dájt gáhttjop. Sæmme le viessombiejvij hárráj, jus jáhkeduvvá dá bieje li juo álgo rájes biejadam ja mierredum. Nabdedibme mánás le álu jábmám fuolkij milta, subtsas Marit.

Dáلكudiddje

- Dáj ássij birra galga Stájgon giehtot?
- Iv jur dájt ássijit giehtadalá. Gávnnu aj goalmát oasse majt lev guoradallam, ja man birra lev doktorgráдав tjállám. Dáلكudime birra. Dábálatant juogeduvvá dáلكudibme gálmma ásiida; fáhkamedisijnna, ietjá duodde medisijnna ja árbbedábálasj medisijnna. Mån galgav sáhkadit árbbedábálasj sáme medisijnna birra ja dav juogáv almmavuodadádjadusáj jali ásskoj milta. Álgáv sáme nájdijn, guhti lij dáلكudiddje sáme religiávnán. Risstalasjvuodan gávnnap dáбálasj ristagis láhkke, guhti doajmmá

Sosialantropolog Marit Myrvoll.

moatten sajijn vilá uddni. Duodden gávnnu majt gáhttjop ádá áskulasjvuohta, ja dav tjuovvu ádá-noajdde. Sån le buorediddje dan almmavuodadádjadusán ádá-áskulasjvuodan, gánná li riek moadda moattelágásj oase ja jáhkkoovuoge ma máhtti liehket aktijbiejadum. Valla sáme ádá-noajdde viedtjá ienemusát almmavuodadádjadusáv sáme ásskos, mij muv dádjadusá milta ij le viesso uddni. Ádá-áskulasjvuohta sámij gaskan le galla viesso, ja uddni vuojnne moadda sáme ádá-nájdijt. Guoradallap muodugasjvuodajt ja sieradusájt, majt li joarkkám ja mij le ádá, javllá Marit Myrvoll, guhti dálla guoradallá bijtámsámij dilev, mánáj ja nuoraj identitehtav, oassen stuorra Vuona-Svierik prosjevtas.

Filmma

Myrvoll, guhti iesj le sábmme, le mielastum sáme politihkkaj ja histávrráj guhka ájgev. - Álgij áhpadasájn sebrudakdiedon Råmså Universitehtan, gánná álggij mij gáhtjoduvvá sáme áhpadasá ja ulmusjtjerdalasj gasskavuohta mij mañjela gáhtjoduváj sosialantropologijan, ja dasi mielastuvviv. Mån tjálliv Nordlándan fylka bargo birra sáme kultuvrajn, mij lij luondulasj gá mujna lij duogásj sámpolitihkkárin. Nordlándan lij 80-jagijn ávdástiddje fylkka mij oattjov sáme ássijit fylkkakulturpláदनaj, ja muhtem ájgev

tjadáduvvin sáme kulturkonferánsa juohkka jage. Muv mielas le riek ájnas ienep diedojt áttjudit sámevuoda birra Nordlándan, ja le riek buorre gá ádá Nordlándan Universitehtta dav berus, javllá Myrvoll, guhti ávvudallá gehtatjit Sagaspelav vuostasj bále dá giese.

Marit Myrvoll ájggu aj vuosedit filmav árbbedábálasj sáme láhkke birra. Filma namma le «Just a Natural Thing» ja le dagádum T. Haugsethas ja I. Achiccias jagen 2003. Seminára nuppe oasen galggá Brita Pollen lágádallat álmukásko ja ristagis teologaj birra gáldon ávdárisstalasjvuodan Vuonan. Mañjela ájggu Tove Mjellanger subtsastit suv versjávnav “Ginnungagap” ja girjje-prosjevtá birra majna barggá.

Brita Pollan.